

## USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Davida Hipšra a soudců Tomáše Foltase a Lenky Oulíkové v právní věci žalobkyně: **I. P.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 31. 3. 2023, č. j. 72 Ad 15/2022-47,

### t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

### Odůvodnění:

#### I.

[1] Rozhodnutím ze dne 18. 2. 2022, č. j. MPSV-2021/187197-421/1 (dále též „napadené rozhodnutí“), žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Olomouci (dále též „úřad práce“) ze dne 27. 10. 2021, č. j. OLC-753/2021-CJ (dále též „prvostupňové rozhodnutí“), kterým úřad práce vyřadil žalobkyni z evidence uchazečů o zaměstnání od 13. 10. 2021 podle § 30 odst. 2 písm. f) a odst. 3 a § 31 písm. c) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále též „zákon o zaměstnanosti“). Důvodem vyřazení bylo maření součinnosti s úřadem práce bez vážných důvodů ve smyslu § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti. Žalobkyně se nedostavila na úřad práce ve stanoveném termínu, neboť si chybně zapsala datum 18. 10. 2021 namísto 13. 10. 2021.

#### II.

[2] Žalobkyně podala proti napadenému rozhodnutí žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci, který ji v záhlaví označeným rozsudkem vyhověl, napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Rozsudek krajského soudu, stejně jako zde uváděná judikatura Nejvyššího správního soudu, je k dispozici na [www.nssoud.cz](http://www.nssoud.cz) a soud na něj na tomto místě pro stručnost odkazuje.

#### III.

[3] Proti tomuto rozsudku podal žalovaný (dále též „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost, a to z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Považoval za nesprávnou úvahu, že přestože zákon o zaměstnanosti výslovně nedává správnímu orgánu prostor pro správní uvážení při vyřazení uchazeče z evidence uchazečů o zaměstnání při splnění zákonem stanovených podmínek, ukládá mu povinnost vyložit neurčitý právní pojem „vážný důvod“ v souladu s proporcionalitou uložené sankce. Nesouhlasil se závěrem, že vážný osobní důvod hodný zvláštního zřetele může představovat i omyl žalobkyně spočívající v nedopatření při záznamu data schůzky v diáři. Byl přesvědčen, že se řádně zabýval vyložením pojmu „vážný důvod“ obsaženého v § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti, a to s ohledem na konkrétní okolnosti dané věci při zohlednění judikatury Nejvyššího správního soudu. Stejně tak posoudil přiměřenost sankce vzhledem ke konkrétnímu důkaznímu stavu věci. Z jednání žalobkyně dovodil, že svým povinností nevěnovala patřičnou pozornost. Na uchazeči o zaměstnání lze spravedlivě požadovat, aby se plně soustředil na povinnosti vůči úřadu práce. Dostavit se na úřad práce ve stanoveném termínu považoval za jednu ze základních povinností uchazeče o zaměstnání. V případě žalobkyně nebyla prokázána žádná okolnost, jež by mohla být posouzena jako vážný důvod, pro který by žalobkyně nebyla schopna se orientovat ve svých povinnostech vůči úřadu práce. Poukázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, dle níž nemůže být omluvitelným důvodem dle § 5 písm. c) bod 7 zákona o zaměstnanosti, omyl spočívající v nedostavení se na schůzku s úřadem práce z důvodu, že na ni uchazeč zapomněl. Pokud u žalobkyně žádné vážné důvody nenastaly, nezbylo správním orgánům než ji z evidence uchazečů o zaměstnání vyřadit. Měl pro žalobkyni v den stanoveného termínu připravenou jedinečnou nabídku zaměstnání. Nedostavením se žalobkyně zapříčinila prodloužení se znovu uplatněním na trhu práce. Rozsudek krajského soudu považoval také za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů, neboť soud nevzal v potaz vyhledání konkrétního zaměstnání žalobkyni pro zprostředkování v den stanoveného termínu. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

#### IV.

[4] Žalobkyně ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že jí byla postupem správních orgánů způsobena značná újma, neboť se ocitla bez jakýchkoliv příjmů. Trvala na tom, že se správní orgány odchýlily od ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu a plně se ztotožnila se závěry krajského soudu. Navrhla zamítnutí kasační stížnosti.

#### V.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Následně se zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, jinak by ji odmítl jako nepřijatelnou (§ 104a odst. 1 s. ř. s. a čl. II zákona č. 77/2021 Sb.).

[6] Vymezením neurčitého právního pojmu „*podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele*“ se již zdejší soud zabýval při výkladu § 104a s. ř. s. ve znění účinném od 13. 10. 2015 do 31. 3. 2021 (viz usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39,

pokračování

č. 933/2006 Sb. NSS). Novelou s. ř. s. provedenou zákonem č. 77/2021 Sb. (s účinností od 1. 4. 2021) byl rozšířen okruh případů, při jejichž přezkumu Nejvyšší správní soud posuzuje přijatelnost kasační stížnosti. Nově se nejedná jen o věci azylu, resp. o věci mezinárodní ochrany, nýbrž o všechny věci, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce. Tato změna nezakládá žádný rozumný důvod měnit kritéria přijatelnosti kasační stížnosti (shodně již zmínka v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 6. 2021, č. j. 1 As 124/2021-28). Při rozhodování o (ne)přijatelnosti kasační stížnosti proto kasační soud i nadále vychází z judikatorně ustálených kritérií (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS), jež pramení ze závěrů usnesení č. j. 1 Azs 13/2006-39.

[7] Nejvyšší správní soud tedy kasační stížnost přijme k meritornímu přezkumu v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to 1) z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo překonání judikatury, nebo 2) v případě zásadního právního pochybení krajského soudu. Stěžovatel nepředestřel žádnou právní otázku, jež by mohla mít obecný dopad na rozhodovací činnost krajských soudů a k níž by se měl Nejvyšší správní soud vyslovit za účelem sjednocování judikatury. Takovou otázku soud nedovodil ani z obsahu napadeného rozsudku či ze soudního a správního spisu. V projednávané věci proto zdejší soud podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele neshledal.

[8] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[9] Podle ustálené judikatury platí, že má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být patrné, jaký skutkový stav vzal správní soud za rozhodný, jak uvážil o pro věc zásadních a podstatných skutečnostech, resp. jakým způsobem postupoval při posuzování rozhodných skutečností, proč považuje právní závěry účastníků řízení za nesprávné a z jakých důvodů považuje pro věc zásadní argumentaci účastníků řízení za lichou (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1995, sp. zn. III. ÚS 84/94, ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, a ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06 nebo rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003-130, č. 244/2004 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004-62, a ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-75). Podle názoru Nejvyššího správního soudu postupoval krajský soud v souladu s uvedenou judikaturou. Závěry krajského soudu jsou plně přezkoumatelné, resp. srozumitelné. Důkladně vypořádal stěžejní žalobní námitky a s odkazem na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu náležitě odůvodnil, z jakého důvodu bylo třeba napadené rozhodnutí zrušit (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2009, č. j. 1 As 64/2009-153, ze dne 24. 11. 2011, č. j. 7 As 80/2011-122, ze dne 29. 4. 2014, č. j. 2 As 23/2014-34, ze dne 29. 3. 2016, č. j. 5 As 74/2015-56, ze dne 7. 2. 2018, č. j. 9 As 330/2016-192). Skutečnost, že se krajský soud nezabýval konkrétní nabídkou zaměstnání, kterou měl úřad práce pro žalobkyni na den naplánované schůzky, neměla na přezkoumatelnost napadeného rozsudku vliv. Spornou otázkou v souzené věci bylo, zda bylo v souladu se zákonem rozhodnutí správních orgánů v případě, že žalobkyně nesplnila povinnost dostavit se na úřad práce k projednání nabídky zaměstnání za popsáných okolností věci, tj. jestli závažné důsledky vyřazení žalobkyně z evidence byly přiměřené porušení této povinnosti.

[10] Nejvyšší správní soud se již opakovaně zabýval problematikou vyřazení uchazeče o zaměstnání z evidence uchazečů o zaměstnání v důsledku nedopatření (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2014, č. j. 4 Ads 124/2013-82, ze dne 3. 12. 2015, č. j. 7 Ads 268/2015-30, ze dne 4. 4. 2019, č. j. 3 Ads 349/2017-28 a ze dne 11. 5. 2021, č. j. 1 Ads 52/2021-31). Z uvedené judikatury jednoznačně vyplývá, že pro posouzení, zda došlo k maření součinnosti s úřadem práce, je třeba přihlížet ke konkrétním okolnostem případu, zohlednit povahu (intenzitu) porušení povinnosti a důvod takového porušení (např. zda k němu došlo úmyslně, z lhostejnosti, či v důsledku omluvitelného omylu). Současně Nejvyšší správní soud již dříve upozornil na skutečnost, že výčet vážných důvodů obsažených v § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti je toliko demonstrativní, což umožňuje zohlednit i jiné důvody, než které výslovně uvádí zákon. To je ostatně patrné i z toho, že § 5 písm. c) bod 7 zákona o zaměstnanosti zakotvuje širokou kategorii „jiných vážných osobních důvodů“, potažmo „důvodů hodných zvláštního zřetele“, které pokryjí i případy nespádající pod žádný z dříve vyjmenovaných důvodů. V rozsudku č. j. 7 Ads 268/2015-30, Nejvyšší správní soud dovodil, že s ohledem na dalekosáhlé důsledky vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání „*musí úřad práce hledat proporcionalitu mezi těmito důsledky a závažností porušení povinnosti ze strany uchazeče o zaměstnání (respektive důvody, pro které povinnost porušil). Posuzování této proporcionality se musí promítnout do interpretace pojmu ‚vážný důvod‘ a následně také do aplikace zákonných ustanovení na konkrétní případ.*“ Nejvyšší správní soud neshledal nutnost se od závěrů těchto rozsudků odchýlit, plně je přejímá i pro nyní posuzovanou věc a v podrobnostech na ně odkazuje.

[11] Krajský soud zcela v souladu s právní úpravou a shora citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu shledal v posuzované věci jako nezákonný závěr stěžovatele, že za dané situace úřadu práce nezbylo než žalobkyni z evidence vyřadit. Zákon o zaměstnanosti sice výslovně nedává právnímu orgánu prostor pro správní uvážení při vyřazení uchazeče z evidence při splnění zákonem stanovených podmínek, ale ukládá mu povinnost vyložit neurčitý právní pojem „vážný důvod“ s ohledem na přiměřenost ukládané sankce. S ohledem na individuální okolnosti daného případu, kdy se žalobkyně dopustila zřejmého omylu, spočívajícího v nedopatření při záznamu data schůzky v diáři, lze tuto situaci za vážný osobní důvod hodný zvláštního zřetele považovat. K tomu žalobkyně v minulosti své povinnosti vůči úřadu práce řádně plnila. Zmeškání schůzky představovalo pouze ojedinělé pochybení.

[12] Kasační soud nikterak nezpochybnuje, že uchazeč o zaměstnání musí plnit své povinnosti. Přesto je nutné před vyřazením uchazeče zvážit právní i faktické důsledky takového postupu. Je rovněž nutné vzít v potaz konkrétní okolnosti a projevený úmysl uchazeče se na domluvenou schůzku nedostavit. Zdejší soud neshledává bez dalšího zapovězeným, že omluva žalobkyně zůstala toliko v rovině tvrzení, neboť s ohledem na charakter uváděných důvodů si lze jen stěží představit, jakým způsobem by mohla žalobkyně tvrzené důvody doložit. Stěžovatel netvrdí a nedokládá, že by žalobkyně úmyslně zneužívala sociální systém tím, že by se schůzce vyhýbala. Úkolem stěžovatele proto bylo zvážit veškeré okolnosti posuzovaného případu a přijmout takové opatření, které by bylo v souladu s veřejným zájmem a odpovídalo okolnostem věci.

[13] Zdejší soud vzal za správný závěr krajského soudu, že se správní orgány nijak nezabývaly proporcionalitou přijatého řešení ve vztahu k prostému (neúmyslnému)

pokračování

pochybení žalobkyně při prepisu data sjednané schůzky do diáře. Rovněž nezohlednily její následný pokus tento omyl napravit.

[14] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl.

[15] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl ve smyslu § 60 odst. 1 a 2 za použití § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, část III. 4.). Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch. Žalobkyni, které by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 8. 2015, č. j. 6 As 135/2015-79, č. 3344/2016 Sb. NSS, nepřiznal, protože jí v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly. Ten konstatoval, že *„[s]oud ve správním soudnictví nemůže přiznat procesně nezastoupenému navrhovateli (potažmo žalobci) náhradu nákladů řízení stanovenou paušální částkou podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, nýbrž musí vycházet z nákladů, jejichž vynaložení navrhovatel (potažmo žalobce) soudu prokáže (§ 57 odst. 1 s. ř. s.). Použití § 151 odst. 3 o. s. ř. (v novelizovaném znění účinném od 1. 7. 2015) na řízení podle soudního řádu správního je vyloučeno. Stejně tak nejsou na toto řízení přenositelné důvody nálezu pléna Ústavního soudu ze dne 7. 10. 2014, sp. zn. Pl. ÚS 39/13, č. 275/2014 Sb.“.*

**Poučení:** Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. května 2024

David Hipšr  
předseda senátu